

det gik her ligesom med Hensyn til de to andre Principer. Hvorledes forholder det nu foreliggende Lovforslag, som vi have faaet det fra det andet Thing, sig overfor disse Principer? Sa Svaret derpaa er jo allerede tilstrækkelig givet dels ved det Foredrag, den ærede Minister holdt i Begyndelsen af dette Møde, og dels fra andre ærede Taleres Side. Det vil deraf nemlig fremgaa, at to af disse Hovedprinciper, nemlig det om Bandyndsmandsinstitutionen og det om Bebligeholdelsesbyrden, ere komne ind i Lovforslaget fuldstændig saaledes, som jeg atter og atter tog Ordet for i forrige Samling, med Hensyn til Bandyndsmændene aldeles saaledes, som de af mig stillede Ændringsforslag vilde have ladet det komme frem, hvis de vare blevne vedtagne, og med Hensyn til Bebligeholdelsesbyrden ikke alene saaledes, men man er i Folkethinget gaaet et Skridt videre, idet man har ladet Bredeierens Forpligtelse til at vedligeholde Vandløbene ogsaa gaa over paa Hovedvandløbene. Det er mig naturligvis en ganske overordentlig Tilfredsstillelse at se, at Lovforslaget nu er kommet i en saadan Stillelse med Hensyn til to saa vigtige Punkter. Med Hensyn til det tredie Hovedprincip, nemlig Bredeierens Eneret til Benyttelsen af Bandet, maa jeg tilstaa, at min Tilfredsstillelse ikke naaer samme Grad; thi i praktisk Henseende tror jeg, at man ved den Affattelse, Lovforslaget nu har, vil naae omtrent det Samme, som man vilde have naaet ved den Affattelse, det havde, da det gik herfra. Derimod betragter jeg det dog som en ikke ganske liden Binding i principiel Henseende, at den Ret, som man har frataget Bredeierne, og den Udvidelse af Expropriationsområdet, som her er gjort, fremkommer i en, jeg veed ikke, hvad jeg skal kalde det, anstændigere Form, i alt Fald i en mere tilsløret Form, eller at i alt Fald Decorum er stærkere iagttaget; thi før var det saaledes, at selv en enkelt Mand kunde der tildeles en saadan Ret, som en Anden efter Lovgivningen ubestribelig havde, idet en enkelt Mand dels kunde faae Expropriationsret til Bandyndingskanaler, Hovedledninger osv. over Andenmands Jord og flere andre Mænds Eiendomme. Derimod skal det dog nu, som udtalt i § 64 og flere andre Paragrafer, være en Betingelse for saadanne særegne Begunstigelser, at det skal være Bandyndingsanklæg af større Omfang og tilhørende Interessentflaer, altsaa en Samling Mænd. Man faar dog altid derved et Skin af Noget, der nærmer sig Grundlovens § 82, at Ingen kan tvinges til at afstaa sin Eiendom, medmindre Almenvellet fordrer det.

Der er ganske vist, som ogsaa af Andre fremhævet, paa ikke saa mange enkelte Bestemmelser, som dels i og for sig kunne være tvivlsomme og dels ere saadanne, at deres Affattelsesmaade, hvori de ere fremkomne, maaste kunde give Anledning til ikke ringe Tvivl. Jeg skal dog ikke opholde mig derved, idet jeg har den faste

Overbevisning, at man i det Hele taget vel neppe vil kunne naae i alt Fald nærmere til de Principer, som jeg fra mit Standpunkt anser for de rette, og jeg skal derfor være tilbøjelig til hermed at slutte min Virksomhed i denne Sag. Jeg vil dog, forinden jeg slutter, atter udtale min Glæde over, at man paa saa vigtige Punkter er kommen saa meget nærmere end ifjor til, hvad jeg anser for det Rette, og det er en Glæde, som ganske vist kunde være af høist forsængelig Natur, naar den ikke havde faaet en stor Styrkelse ved den ærede Ministers Udtalelse om, at han nu iaar kan acceptere de Bestemmelser, som han ifjor bestemt modsatte sig, idet jeg deri ser en Borgen for, at ærede Medlemmer, der ifjor fulgte ham, ogsaa iaar vilde følge ham, selv om Veien bliver en noget anden.

Indenrigsministeren (Stael): Det ærede Medlem stillede et direkte Spørgsmaal til mig, og det skal jeg besvare. Det ærede Medlem spurgte, hvilken Betydning Udtrykket „Lodtagen i en Sp.“ havde. Jeg tror, at det ganske simpelt betyder en Mand, som har Lod i Eiendomsretten over Vandarealet, en Eiendomsret, som støtter sig til en Eiendomsret over Bredden. Efter Lovgivningens Regler er det jo det Almindelige, at Eiendomsretten over Vandarealet staar i Forhold til det Areal, som den Paagjældende eier af Bredden. Udkomsten til Retten over Vandarealet og Udkomsten til Retten til at gjøre sig gjældende i dette Forhold som værende en Del af de to Trediedele, der kunne forlange Sænkning af Vandstanden i en Sp., maa efter min Formening støtte sig dertil, at den Vedkommende er lodtagen i Eiendomsretten til Søen derved, at han har Eiendomsret over en Del af Bredden. Jeg har haft Leilighed til i det andet Thing at udtale min Formening deraf, og jeg tror med Bestemthed at kunne sige, at det er den Mening, man vil have lagt i Forslaget. Der kan være Tale om, at Andre end Bredeieren kunde have Interesse af en Sænkning af Vandstanden i en Sp. Der kan være Tale om, at Folk, der have Eiendomme længere tilbage, gennem en saadan Sænkning af Vandstanden i Søen kunne faae Afgang til en bedre Vandafledning fra deres Jorder; men jeg tror ganske vist ikke, at man har tænkt paa dem i denne Paragraf. Jeg tror ikke, at de enten have Lov til at komme frem med Fordringer, eller at man paa den anden Side vil kunne faae dem paalagt nogen Besøftning ved Udtørring af en Sp. Der er en tredie Klasse af Lodtagere i en Sp.; det er dem, som isølge særegen Udkomst enten eie hele Søen eller en Del deraf. Dem har man ganske vist ikke tænkt paa ved dette Lovforslag, fordi de naturligvis ikke kunne have nogen Interesse af, at Vandstanden bliver sænket. Den Interesse, som kan havees af, at Vandstanden i Søen bliver sænket, er væsentlig hos Bred-